

Matthias Helbig
Bärbelweg 13
13505 Berlin
Germany

PÄÄTÖS KULLANHUHDONTALUVAN MYÖNTÄMISESTÄ

Kullanhuuhdentalupahakemus

Hakija: Matthias Helbig
Bärbelweg
13505 Berlin
Germany

Vireilletulopvm: 29.12.2011

Täydennyspvm: 2.3.2012

Etuoikeuspvm: 2.3.2012

Hakemuksen tarkoitus: Kullanhuuhdonta valtion omistamalla alueella.
Kaivoslain (621/2011) 4 luvun 22 §:n mukaan kullanhuuhdontaan valtion omistamalla alueella on oltava kaivosviranomaisen lupa.

PÄÄTÖS

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto myöntää kaivoslain (621/2011) nojalla Matthias Helbigille kullanhuuhdentaluvan lupatunnuksella HL2011:0030. Tällä luvalla jatketaan valtauksen Kaiv.RN:o 7745 voimassaoloa.

Perustelut: Hakija on osoittanut, että kaivoslaissa (621/2011) säädetyt edellytykset täyttyvät eikä luvan myöntämiselle ole kaivoslaissa säädettyä estettä. Kaivoslaki (621/2011) 6 luku 45 § ja 50 §.

Kullanhuuhdentaluvan haltijalla on tässä luvassa mainitulla kullanhuuhdonta-alueella yksinoikeus etsiä ja kartoittaa maaperässä esiintyvää kultaa, ottaa talteen ja hyödyntää maaperässä esiintyvää kultaa huuhtomalla sekä ottaa talteen ja hyödyntää huuhdonnan sivutuotteena irtomaasta löytyvät platinahiput sekä jalo- ja korukivet.

Kullanhuuhdonta-alueen tiedot

Pinta-ala: 1,9 ha

Alueen nimi: Helle

Sijainti: Inari, Ivalojoiki, Metsähallituksen hallinnoima valtionmaa

Alueen sijainti ja rajat ilmenevät tähän päätökseen liitetystä kartasta (liite 2)

Päätöksen täytäntöönpano

Kullanhuuhdentalupa perustuvat toimenpiteet saa aloittaa, kun siihen oikeuttava lupapäätös on lainvoimainen ja luvassa määrätty vakuus on asetettu. Jos kullanhuuhdentalupa perustuvat toimenpiteet edellyttävät muualla lainsäädännössä

vaadittua lupaa, saa toimenpiteen kuitenkin aloittaa vasta, kun asianomainen lupapäätös on lainvoimainen tai toiminnan aloittamiseen on saatu oikeus asiassa toimivaltaiselta viranomaiselta.

Lupamääräykset

Päätöksen voimassaolo:

Kullanhuuhdentalupa on voimassa kolme vuotta päätöksen lainvoimaiseksi tulosta.

Perustelut: Luvan voimassaoloaika on lain sallima enimmäisaika luvan voimassaolon jatkamiselle, koska kullanhuuhdonnan ei katsota aiheuttavan yleiselle tai yksityiselle edulle sellaista vahinkoja tai haittaa, että luvan voimassaoloaikaa olisi lyhennettävä.

Menetelmät:

Tämä lupa oikeuttaa lapiokaivun suorittamiseen lupa-alueella.

Perustelut: Lupahakemuksen mukaisesti. Hakija on aiemmin harjoittanut samalla alueella imurikaivua ja hänellä on alueelle voimassa oleva ympäristölupa (Dnro Psy-2007-y-37, voimassa 31.12.2013 saakka), mutta hakija on hakemuksessaan ilmoittanut harjoittavansa alueella ainoastaan lapiokaivua.

Kullanhuuhdonta-alueen kunnossapito

Kullanhuuhdonta on rajoitettava välttämättömiin toimenpiteisiin. Kullanhuuhdentaluvan nojalla tapahtuvasta toiminnasta ja muusta kullanhuuhdonta-alueen käytöstä ei saa aiheutua haittaa ihmisten terveydelle tai vaaraa yleiselle turvallisuudelle, olennaista haittaa muulle elinkeinotoiminnalle, merkittäviä muutoksia luonnonolosuhteissa, harvinaisten tai arvokkaiden luontoesiintymien olennaista vahingoittumista, merkittävää maisemallista haittaa tai muille lähistöllä olevien alueiden käyttötärpeille haittaa tai vahinkoa eikä vahinkoa alueella sijaitseville kulttuurihistoriallisesti arvokkaille rakennuksille ja niiden pihapiirille. Uhanalaisten kasvilajien esiintymät on huomioitava kaivutoimintaa harjoitettaessa. Kullanhuuhdentaluvan haltijan on pidettävä kullanhuuhdonta-alue sellaisessa kunnossa, että se jatkuvasti täyttää turvallisuuden vaatimukset eikä haitallisia ympäristövaikutuksia aiheudu.

Perustelut: Kaivoslaki (621/2011) 4 luku 24 §.

Luonnonsuojelulaki (1096/1996) 6 luku 46 ja 47 §

Luonnonsuojeluasetus (160/1997) 5 luku 21 § ja liite 4.

Alueella esiintyy uhanalaiseksi määriteltyä putkilokasvia, lapinesikkoa (*Primula stricta*)

Poronhoidolle aiheutuvien haittojen vähentäminen

Kullanhuuhdontaluvan haltijan on talven ajaksi merkittävä kaivukuopat hyvin tai peitettävä ne niin, ettei niistä aiheudu vaaraa alueella liikkuville ihmisille tai eläimille sekä poistettava alueella olevat narut.

Perustelut: Alue kuuluu Hammastunturin paliskunnan alueeseen. Edellä mainituilla toimenpiteillä vähennetään kullanhuuhdonnasta poronhoidolle aiheutuvia haittoja erityisellä poronhoitoalueella.

Saamelais- ja koltta-asioihin liittyvät määräykset

Kullanhuuhdontaluvan haltijan on huolehdittava, ettei luvan mukaisesta toiminnasta yksin tai yhdessä muiden vastaavien lupien tai alueiden muiden käyttömuotojen kanssa aiheudu sellaista haittaa, joka olennaisesti heikentäisi edellytyksiä harjoittaa saamelaiselinkeinoja taikka muutoin ylläpitää ja kehittää saamelaiskulttuuria.

Perustelut: Alue sijaitsee saamelaisten kotiseutualueella. Annetuissa lausunnoissa esiin tulleet saamelaiselinkeinojen harjoittamiseen ja saamelaiskulttuurin ylläpitämiseen liittyvät yksilöidyt asiat on otettu huomioon tämän luvan lupamääräyksissä. Uuden lain myötä kullanhuuhdonta-alueen suurin mahdollinen koko pieneni seitsemästä hehtaarista viiteen hehtaariin. Tämän seurauksena kullanhuuhdontalupien keskikoko tulee pienenemään ja toiminnan yhteisvaikutus vähenemään.

Kullanhuuhdonta koskeva selvitysvelvollisuus

Kullanhuuhdontaluvan haltijan tulee vuosittain toimittaa Turvallisuus- ja kemikaalivirastolle selvitys talteen otetun kullan ja käsitellyn irtomaan määrästä sekä rakentamisesta kullanhuuhdonta-alueella ja muusta alueen käytöstä.

Selvityksen tulee sisältää:

- 1) talteen otetun kullan määrä grammoina
- 2) käsitellyn irtomaan määrä irtokuutiometreinä
- 3) käytetyt tutkimus- ja työmenetelmät
- 4) kullanhuuhdonta-alueella työskentelevien henkilöiden määrä henkilötyöpäivinä
- 5) työskentelyaika kullanhuuhdonta-alueella
- 6) tehdyt maisemointi- ja jätehuoltotoimenpiteet

Selvitys on jätettävä kaivukautta seuraavan vuoden maaliskuun loppuun mennessä.

Perustelut: Kaivoslaki (621/2011) 4 luku 28 §.

Valtioneuvoston asetus kaivostoiminnasta (391/2012) 9§

Kaivannaisjätteen jätehuoltosuunnitelma ja sen noudattaminen

Kullanhuuhdontaluvan haltijan on noudatettava viranomaiselle toimittamaansa kaivannaisjätteen jätehuoltosuunnitelmaa.

Perustelut: Kaivoslaki (621/2011) 4 luku 25 §.

Vakuus

Kullanhuuhdontaluvan haltijan on asetettava 1300 euron suuruinen pankkitalletusvakuus Turvallisuus- ja kemikaalivirastolle kaivoslakiin perustuvasta toiminnasta aiheutuneen vahingon ja haitan korvaamista sekä kaivoslain mukaisten jälkitoimenpiteiden suorittamista varten.

Perustelut: Kaivoslaki (621/2011) 10 luku 107 §.

Vakuus määräytyy kaivumenetelmän ja alueen ominaisuuksien perusteella. Alueella harjoitetaan lapiokaivua ja alue ei sijaitse tieverkon välittömässä läheisyydessä.

Ilmoitus kullanhuuhdonta-alueen maastotöistä

Kullanhuuhdontaluvan haltijan on ilmoitettava etukäteen kirjallisesti alueen hallinnasta vastaavalle Metsähallitukselle sekä alueen paliskunnalle ja saamelaiskäräjille kaikista maastotöistä, jotka voivat aiheuttaa vahinkoa tai haittaa. Maastotöitä koskevassa ilmoituksesta on käytävä ilmi:

- 1) töistä vastaavan henkilön nimi sekä yhteystiedot;
- 2) arvioitu maastotöiden aloitusajankohta ja kesto;
- 3) tarkempi selvitys, mitä maastotöitä tehdään sekä mitä työmenetelmiä ja koneita käytetään;
- 4) arvio toimenpiteiden määrästä;
- 5) alueella työskentelevien henkilöiden lukumäärä;
- 6) arvio maastotöiden vaikutuksista ympäristöön;
- 7) tarvittaessa selvitys muista seikoista, joilla voi olla merkitystä.

Maastotöitä koskevaan ilmoitukseen on liitettävä kartta, johon on merkitty alue, jolla maastotöitä tullaan tekemään.

Perustelut: Kaivoslaki (621/2011) 4 luku 27 §.

Jälkitoimenpiteet

Kun kullanhuuhdontalupa on rauennut tai peruutettu, on kullanhuuhdontaluvan haltijan saatettava kullanhuuhdonta-alue välittömästi yleisen turvallisuuden vaatimaan kuntoon, poistettava rakennukset ja rakennelmat sekä laitteet, huolehdittava alueen kunnostamisesta ja siistimisestä sekä saatettava alue mahdollisimman luonnonmukaiseen ja maisemallisesti tyydyttävään tilaan. Kullanhuuhdontaluvan haltijan on tehtävä viipymättä kirjallinen ilmoitus Turvallisuus- ja kemikaalivirastolle ja Metsähallitukselle, kun edellä mainitut toimenpiteet on saatettu loppuun. Ilmoitus on kuitenkin tehtävä viimeistään vuoden kuluttua luvan raukeamisesta tai peruuttamisesta. Ilmoituksen tulee sisältää tieto jälkitoimenpiteiden päättymispäivästä sekä kuvaus toteutetuista jälkitoimenpiteistä.

Perustelut: Kaivoslaki (621/2011) 4 luku 29 §.

Valtioneuvoston asetus kaivostoiminnasta (391/2012) 10 §

Korvaus alueen hallinnasta vastaavalle viranomaiselle

Kullanhuuhdontaluvan haltijan on suoritettava Metsähallitukselle vuotuista korvausta 50 euroa hehtaarilta. Kullanhuuhdontakorvaus on ensimmäiseltä vuodelta maksettava viimeistään 30 päivänä siitä, kun kullanhuuhdontalupa on tullut lainvoimaiseksi. Seuraavina vuosina korvaus on maksettava viimeistään 15 päivänä maaliskuuta.

Perustelut: Kaivoslaki (621/2011) 9 luku 102 §.

Vahinkojen ja haittojen korvaaminen kullanhuuhdonta-alueella

Kullanhuuhdontaluvan haltijan on korvattava kullanhuuhdonta-alueella tapahtuvasta kaivoslakiin perustuvasta toiminnasta aiheutuneet vahingot ja haitat, jollei jonkin toimenpiteen osalta korvauksesta toisin säädetä.

Perustelut: Kaivoslaki (621/2011) 9 luku 103 §.

Luvan muuttaminen

Mikäli kullanhuuhdonta koskevien toimenpiteiden määrässä, laadussa tai aikataulussa tapahtuu sellainen muutos, että lupamääräyksiä on tarpeen tarkistaa, on luvanhaltijan haettava kullanhuuhdontaluvan muuttamista kaivosviranomaiselta.

Perustelut: Kaivoslaki (621/2011) 7 luku 69 §.

Rakentaminen

Kullanhuuhdontalupa ei oikeuta rakentamiseen, mikäli rakentamista ei ole erikseen hakemuksessa haettu ja tässä päätöksessä myönnetty.

Perustelut: Kaivoslaki (621/2011) 4 luku 26 §.

Hakemuksessa ei ole haettu oikeutta rakentamiseen kullanhuuhdontalupa-alueelle

Maastoliikenne

Kullanhuuhdonta-alueella ja sen ulkopuolella tapahtuva maastoliikenne edellyttää maastoliikennelain mukaisen luvan Metsähallitukselta.

Perustelut: Maastoliikennelaki (1710/1995) 2 luku 4§

Lupahakemuksen käsittely

Lupahakemuksesta tiedottaminen

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto on tiedottanut hakemuksesta kuuluttamalla siitä 30 päivän ajan Turvallisuus- ja kemikaaliviraston sekä Inarin kunnan ilmoitustauluilla. Hakemus on ollut nähtävillä 5.4.2012 saakka. Lausunnot ja mielipiteet on tullut toimittaa viimeistään 10.4.2012.

Lausuntopyynnöt ja lausunnot hakemuksesta

Hakemuksesta on lähetetty lausuntopyynnöt ja saatu lausunnot seuraavasti:

1) Turvallisuus- ja kemikaaliviraston lausuntopyyntö Hammastunturin paliskunnalle 6.3.2012
Hammastunturin paliskunta ei ole antanut lausuntoaan hakemuksesta

2) Turvallisuus- ja kemikaaliviraston lausuntopyyntö Metsähallitukselle 6.3.2012
Metsähallituksen lausunto 16.3.2012

LAUSUNTO

Hakemus koskee vanhan kaivoslain mukaista valtausta 7745/1, jolle haetaan jatkoaikaa. Haettu alue sijaitsee Ivalojoen varrella Hammastunturin erämaa-alueella Inarin kunnassa.

Metsähallituksen suojelubiologi toteaa hakemusalueesta seuraavaa:

”Hakemusalue sijaitsee Porttinivan lähellä Ivalojoen itärannalla. Alueella tiedetään esiintyvän erittäin uhanalaista putkilokasvilajia (endangered, EN) lapinesikkoa (*Primula stricta*) neliökilometriruudussa 7583: 3480, mutta esiintymän tarkempi sijainti ja laajuus ei ole tällä hetkellä tiedossa. Lapinesikkoja kasvaa Ivalojokivarressa tyypillisesti matalakasvuisilla kivikkoniityillä ja rantakallioilla.

Metsähallitus Lapin luontopalvelut esittää, että jatkoaikaa ei myönnettäisi, ennen kuin lapinesikon ja muiden uhanalaisten kasvilajien esiintyminen hakemusalueella on tarkistettu.

Lapin luontopalvelut aikoo kartoittaa uhanalaisten kasvilajien esiintymät Porttinivan suunnalla kesäkuulla 2012. Tulokset ilmoitetaan välittömästi Tukesin lupakäsittelijälle kartoituksen jälkeen.

Jos lupa valtaukselle kuitenkin myönnetään ennen kartoitusta, tulee valtauksenhaltijan huolehtia mahdollisten lapinesikon esiintymien säilymisestä valtauksella rajaamalla ne kaivun ja muun maata muokkaavan toiminnan ulkopuolelle.”

Hakemusasiakirjoissa on maininta, että hakijalla on ympäristölupa koneellista kullankaivua (imurointi) varten. Tarmo Oikarinen Lapin ELY-keskuksesta on ilmoittanut sähköpostilla 10.3.2008 Metsähallitukselle, että Matthias Helbig on 16.11.2007 ilmoittanut lopettavansa koneellisen toiminnan valtauksellaan ja jatkaa kullankaivua lapiokaivuna. Ympäristölupa on voimassa 31.12.2013 saakka.

Mikäli Turvallisuus- ja kemikaalivirasto katsoo, että vähäiset kaivumäärät mahdollistavat jatkoajan myöntämisen valtaukselle uhanalaisten kasvilajien kartoituksen jälkeen, pyytää Metsähallitus muistuttamaan kaivajaa seuraavista asioista kullanhuuhtontaluvan myöntämisen yhteydessä:

- Kaivutoiminta tulee tapahtua siten, että alapuoliseen vesistöön ei pääse liettymistä aiheuttavaa mineraaliainesta eikä ravinteita. Maa-ainesten pääsy alapuoliseen vesistöön voidaan estää riittävällä veden kierrätyksellä ja saostusaltailla.
- Mahdollisille rakennuksille/rakennelmille on hankittava etukäteen luvat. Kaivutyöhön liittyvä majoittuminen ja muu toiminta tulee tapahtua kullanhuuhtonta-alueen sisäpuolella.
- Kaivukauden päättyessä on jyrkät kaivantojen reunat luiskattava. Reunat on myös merkittävä maastoon riittävän näkyvästi. Näillä toimenpiteillä parannetaan maaston muiden käyttäjien turvallisuutta ja estetään vahinkoja.
- Metsähallituksen kanssa on sovittava mm. seuraavista asioista:

- o Pystypuiden kaataminen on kielletty. Mikäli kullanhuuhdonta-alueella on puustoa tutkimustyön esteenä, on puiden poistamisesta sovittava ennakkoon.
- o Maapuiden keruu polttopuiksi vaatii luvan.

Metsähallitus katsoo, että kullanhuuhdontaluvan saaja on kaikilta osin vastuussa Metsähallitukselle ja/tai kolmannelle osapuolelle kaivutoiminnasta mahdollisesti aiheutuvista vahingoista.

Metsähallituksen lausunto 2.7.2012

Kesäkuun 2012 maastotarkistuksessa havaittiin, että hakemusalueella 7745/1 esiintyy lapinesikkoa (*Primula stricta*) laajalti pitkin rantaa. Laji on erittäin uhanalainen (endangered, EN) putkilokasvilaji. Lapinesikkoja kasvaa Ivaloajokivarressa tyypillisesti matalakasvuisilla ja tulvavaikutteisilla kivikkoniityillä ja rantakallioilla.

Porttinivan alue ja koko Ivaloajokivarsi on tärkeä alue monille uhanalaisille kasvilajeille. Kullanhuuhdontalupaa ei tulisi myöntää hakemusalueelle, koska kullankaivu ja muu siihen liittyvä toiminta saattavat vahingoittaa uhanalaisia kasveja ja niiden elinympäristöjä. Jos lupa kuitenkin myönnetään, niin Metsähallitus esittää, että uhanalaisten kasvien esiintymäalueet oheisen kartan mukaisesti rajataan kullanhuuhdontaluvan ulkopuolelle.

3) Turvallisuus- ja kemikaaliviraston lausuntopyyntö Inarin kunnalle 6.3.2012

Inarin kunnan lausunnot 16.3.2012 ja 22.3.2012

Inarin kunta/kaavoittaja ilmoittaa lausunnossaan, että maankäytön suunnittelun kannalta hakemuksesta ei ole huomautettavaa.

Inarin kunta/ ympäristösuojeluviranomainen ilmoittaa lausunnossaan, että

- ympäristönsuojeluviranomaisella ei ole huomautettavaa ko. hakemuksen suhteen.
- hakemus kohdistuu alueelle, jossa kullanhuuhdonta on harjoitettu jo aiemminkin ja mitään akuutteja muutoksia/vaikutuksia alueiden ympäristöön ei voi katsoa tapahtuvan. Ympäristösuojeluviranomainen katsoo, että lyhytaikainen työskentely (viikon - kahden pienimuotoinen kesälomakaivu) soveltuisi paremmin Lapin Kullankaivajain Liiton yhteisvaltauksille kuin omalle yksittäiselle valtaukselle.

4) Turvallisuus- ja kemikaaliviraston lausuntopyyntö Lapin elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle 6.3.2012

Lapin elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen lausunto 2.5.2012.

LAUSUNTO

Yleistä

Tähän ryhmään kuuluvissa hakemuksissa on haettu kullanhuuhdontalupaa Hammastunturin erämaa-alueelle. Osa erämaa-alueesta on erämaa-alueen rajauksesta poikkeavasti (pääosin suppeampana, joiltakin osin hieman laajampana) liitetty Euroopan Unionin Natura 2000 -suojelualueverkostoon.

Toiminnassa on otettava huomioon huuhdontapaikan sijainti Hammastunturin erämaa-alueella ja Hammastunturin Natura-alueella. Euroopan yhteisöjen komissio on 22.12.2003 (alpiinisen alueen osalta) ja 13.1.2005 (boreaalisen alueen osalta) tekemillään päätöksillä

hyväksynyt Lemmenjoen Natura 2000 -alueen (FI 130 0201) luontodirektiivin mukaiseksi yhteisön tärkeänä pitämäksi alueeksi (SCI-alue). Alueen valinnan perusteena ovat olleet siellä esiintyvät yhteensä 13 luontodirektiivin liitteen I mukaista luontotyyppiä ja yhteensä 6 liitteen II lajia. Alueella esiintyy yhteensä 29 lintudirektiivin liitteessä I mainittua lintulajia sekä runsaasti muuta lajistoa.

Erämaa-alue

Erämaa-alueita on perustettu alueiden erämaaluonteen säilyttämiseksi, saamelaiskulttuurin ja luontaiselinkeinojen turvaamiseksi sekä luonnon monipuolisen käytön ja sen edellytysten kehittämiseksi. Kaivoslain 3 §:n mukaan, lupa- tai muuta asiaa ratkaistaessa ja muutoin kaivoslain mukaan toimittaessa sovelletaan muun muassa luonnonsuojelulakia ja erämaalakia. Erämaa-alueella toimittaessa on otettava huomioon erämaalain säännökset ja tavoitteet, erämaa-alueen hoito- ja käyttösuunnitelma ja Metsähallituksen alueelle mahdollisesti antamat käytännön ohjeet.

Natura 2000 –alueen suojelusäännökset ja Natura-arviointi

Osa erämaa-alueesta kuuluu Hammastunturin Natura 2000 –alueeseen. Tässä lausuttavista huuhdontalupahakemuksista vain kaksi, HL20110041 ja HL20110030 sijoittuvat erämaa-alueen sille osalle, joka sisältyy Natura 2000-alueeseen. HL20110041:n haetun huuhdonta-alueen eteläosa sijoittuu erämaa- ja samalla Natura 2000 –alueeseen. HL 20110030 sijoittuu Ivalojoen varrelle Porttinivan alueelle, mikä sijaitsee Natura-alueella (hakemuksessa ei karttaliitettä, mutta asiakirjatiedoissa on mainittu alueen sisältyminen Natura-alueeseen). Hammastunturin Natura-alueen varausperusteena on mm. luontotyypit Humuspitoiset lammet ja järvet, Alpiiniset ja boreaaliset tunturikankaat, Subarktiset Salix-pensaikot, Alpiiniset ja boreaaliset silikaattialustan niityt, Vaihettumissuot ja rantasuot, Aapasuot, Kasvipitteiset silikaattikalliot, Boreaaliset luonnonmetsät, Tunturikoivikot, Boreaaliset lehdot, puustoiset suot ja Tulvametsät.

Luontodirektiivin liitteen II lajeista laaksoarhon ja lapinleikin esiintymät ovat jokien ja purojen varsilla. Saukon elinympäristöjä ovat purojen varret, mutta laji liikkuu laajalla reviirillä kymmenien kilometrien alueella, eikä lajin lisääntymisalueena voida pitää jo pitkään kaivostoiminnassa ollutta aluetta, vaan lisääntymisalueet ovat selvästi erämaisemmässä ympäristössä. Mainituista 29 lintudirektiivin liitteen I lajeista useiden elinpiiri voi sijoittua tunturipurojen ja pikkujokien varsille. Sama koskee monia luonnonsuojelulain nojalla rauhoitettujen lajien, uhanalaisten lajien ja erityisesti suojeltavien lajien esiintymistä. Kaivoslain 34 §:n 2 mom 6 kohdan mukaan lupahakemuksessa on esitettävä mm. selvitys luonnonsuojelulain 65 §:ssä tarkoitettusta Natura-arvioinnista.

Luonnonsuojelulain 65 §:n mukaan, jos hanke tai suunnitelma joko yksistään tai tarkasteltuna yhdessä muiden hankkeiden ja suunnitelmien kanssa todennäköisesti merkittävästi heikentää valtioneuvoston Natura 2000 –verkostoon ehdottaman tai verkostoon sisällytetyn alueen niitä luonnonarvoja, joiden suojelemiseksi alue on sisällytetty tai on tarkoitus sisällyttää Natura 2000 –verkostoon, hankkeen toteuttajan tai suunnitelman laatijan on asianmukaisella tavalla arvioitava nämä vaikutukset. Sama koskee sellaista

hanketta tai suunnitelmaa alueen ulkopuolella, jolla todennäköisesti on alueelle ulottuvia merkittäviä haitallisia vaikutuksia.

Kullanhuuhdonta edellyttää kaivoslain mukaan viranomaislupaa. Mikäli huuhdonta-alue sijaitsee Natura 2000 –verkostoon kuuluvalla alueella, on lupaa myöntävän viranomaisen on katsottava, että luonnonsuojelulain 65-66 §:n mukainen Natura-arviointi tai sitä edeltävä ns. Natura-arvioinnin tarveharkinta on tehty.

Hakemuksissa ei juurikaan ole esitetty pääpiirteisiä tietoja suojelun kannalta merkittävistä luontoarvoista haetulla huuhdonta-alueella. Tietoja näistä on parhaiten saatavissa Metsähallituksen luontopalveluilta, mikäli alueen luontotyyppejä ja lajistoa on inventoitu. ELY-keskuksen käsityksen mukaan hakijoiden olisi selvitettävä huuhdonta-alueiden luontoarvotiedot käyttäen olemassa olevia tiedostoja ja laadittava tietojen pohjalta LsL:n 65 §:n mukainen Natura-arviointi tai sen tarpeellisuutta perustellusti selvittävä tarveharkinta.

Muiden luontoarvojen suojelu

Hakemuksiin ei myöskään liioin sisälly tietoja huuhdonta-alueen luonnosta, luontotyypeistä eikä lajistosta. Jos alueelle sijoittuu luonnonsuojelulain nojalla rauhoitettujen lajien, uhanalaisten lajien tai erityisesti suojeltavien lajien esiintymiä, on huuhdontatoiminta on järjestettävä siten, että siitä ei aiheudu luonnonsuojelulaissa kiellettyä seurausta luonnonsuojelulain 29 ja 47 §:ssä rajatuissa kohteissa, 49 §: 1 momentissa tarkoitetuilla lisääntymis- ja levähdyspaikoilla sekä noudatettava eläin- ja kasvilajien rauhoitussäännöksiä. Tarvittaessa edellä mainitut laji- ja luontotyyppi esiintymät, samoin kuin vesilain nojalla suojellut lähteet, on rajattava huuhdonta-alueen ulkopuolelle, ellei esiintymien säilymistä voida turvata muilla toimenpiteillä.

Kaivannaisjätteen jätehuoltosuunnitelmat, vesiensuojelu

Hakemuksiin on liitetty kaivannaisjätteen jätehuoltosuunnitelmat. Suunnitelmat ovat kuitenkin hyvin yleispiirteisiä eikä niistä tarkemmin ilmene, miten suunnitelmilla ehkäistään mahdollisia ympäristöhaittoja, mm. humuksen ja kiintoaineksen huuhtoutumista vesistöön ottaen huomioon myös tulva-aikaiset virtaamat. Asiakirjoista ei myöskään selkeästi ilmene, mitkä osat haetuista huuhdonta-alueista ovat aikaisemmin olleet kaivuutoiminnan piirissä. Yhteisvaikutusten kautta yksittäiselläkin paikalla on vaikutusta alapuoliseen vesistöön. Kun vesistöalueella voi olla kymmeniäkin huuhdontapaikkoja, on suuri vaara, että toiminnasta aiheutuvalla yhteiskuormituksella on vesistön tilaa heikentävä vaikutus. Huuhdottavan aineksen käsittely tulee järjestää siten, että samentumista aiheuttava humuksen ja kiintoaineksen joutuminen alapuoliseen vesistöön estetään myös tulva-ajat huomioon ottaen.

Kalatalous

Huuhdontavesistöllä on tavallisesti, aivan vähäisiä latvapurojen yläosia lukuunottamatta, kalataloudellista merkitystä sekä kalojen oleskelualueena että kulkureittinä ja myös kutu- ja poikastuotantoalueena. Tämä on huuhdontatoiminnassa otettava huomioon siten, että puron varsi pensaineen ja puustoineen säilytetään mahdollisimman suurelta osin luonnontilassa ja huolehditaan em. veden laatuun kohdistuvien heikentävien vaikutusten estämisestä.

Kulttuurihistoria

Suuri osa hakemuksista kohdistuu alueille, missä aikaisemminkin on huuhdottu kultaa. Kullanhuuhdontakulttuuriarvot on kaivuutoiminnassa turvattava, mikäli sellaisia on haetulla huuhdonta-alueella.

Rakentaminen

Rakentaminen kullanhuuhdonta-alueelle on lähtökohtaisesti kielletty. Kullanhuuhdonta-alueelle saadaan kuitenkin rakentaa rakennus tai rakennelma, jos kullanhuuhtoja osoittaa sen olevan välttämätön tilapäistä oleskelua ja tarvikkeiden säilyttämistä varten.

Rakentamisen välttämättömyys ratkaistaan kullanhuuhdontaluvan yhteydessä. Lisäksi kansallispuistossa, jonka säännöksissä rakentaminen on pääsääntöisesti kielletty, tarvitaan Metsähallituksen lupa. Erämaa- ja muilla alueilla Metsähallitus voi perustellusta syystä vastustaa rakentamista. Tällainen syy voi olla maisemallinen tai aluetta koskevan muun tarpeen tai tarkoituksen huomioon ottaminen etenkin erämaa-alueella ja luonnonsuojelualueella, luonnonsuojeluun liittyvä tai muu näihin verrattava syy. Jos huuhdontaluvan yhteydessä rakentamisen katsotaan olevan välttämätöntä, edetään maankäyttö- ja rakennuslain prosessien mukaisesti, eli selvitetään tarvittavat poikkeamiset mahdollisine Natura-selvityksineen ja myönnetään rakennuslupa/toimenpidelupa määräaikaisena.

ELY- keskuksen näkemyksen mukaan rakentamista on kansallispuisto- ja erämaa-alueilla tarkasteltava kriittisemmin ja selkeästi tiukemmin kriteerein kuin normaalin metsätalousmaan alueilla, koska alueiden perustamissäännökset perustuvat puistojen rakentamattomuudelle. Metsähallituksella on valtion maan ja suojelualueiden hallintaviranomaisena ja paikallisten olojen tuntijana hyvä asiantuntemus ko. kysymyksissä.

Kulkeminen alueelle

Hakemuksissa kulku ja huolto huuhdonta-alueille on pääsääntöisesti esitetty tapahtuvaksi olemassa olevia tieyhteyksiä ja kulku-uria pitkin ja tarvittaessa maastoliikennelupiin nojautuen. Kansallispuistoihin ja erämaa-alueille uusien teiden tai tieurien rakentaminen ei tule kysymykseen.

5) Turvallisuus- ja kemikaaliviraston lausuntopyyntö Saamelaiskäräjille 6.3.2012

Saamelaiskäräjille on pyynnöstä myönnetty jatkoaikaa lausunnon antamiseen kaksi kertaa. Alkuperäinen määräpäivä lausunnon jättämiselle oli 5.4.2012. Lausunnon jättämiseen annettiin 28.3.2012 pyynnöstä jatkoaikaa 26.4.2012 saakka. Saamelaiskäräjät pyysi 19.4.2012 uudelleen jatkoaikaa lausunnon antamiselle. Jatkoaikaa myönnettiin 2.5.2012 saakka. Turvallisuus- ja kemikaalivirasto on varannut saamelaiskäräjille Saamelaiskäräjälain (974/1995) 9 § mukaisen tilaisuuden tulla kuulluksi ja neuvotella asiasta 14.5.-16.5.2012 välisenä aikana. Saamelaiskäräjät ei ole käyttänyt varattua tilaisuutta.

Saamelaiskäräjien lausunto 21.6.2012.

Saamelaiskäräjien hallitus on käsitellyt asiaa kokouksessaan 7.6.2012, ja päättänyt seuraavaa. Saamelaiskäräjät toteaa, että se ei lähtökohtaisesti vastusta vanhan kaivoslain

(503/65) nojalla myönnettyjen valtauslupien myöntämistä kullanhuuhdontaluviksi. Uudet kaivoslain mukaiset kullanhuuhdontahakemukset tulee käsitellä kaivoslain § 38 ja § 50 mukaisesti.

Saamelaiskäräjät edellyttää, että kyseisissä valtausoikeuksien siirtämisessä kullanhuuhdontaluviksi noudatetaan kaivoslain (621/2011) § 65, § 66 ja § 72. Lain § 72 mukaisesti Tukesin on ennen päätöstä selvitettävä, aiheuttaako valtaustoiminnan jatkaminen kullanhuuhdontatoimintana § 38 ja § 50 mukaista estettä ja selvitettävä aiheuttaako toiminta olennaista haittaa saamelaiskulttuurin harjoittamiselle.

Saamelaiskäräjät edellyttää, että nk. jatkolupien lupamääräyksiä ei saa lieventää aiemman luvan ehdoista. Mikäli lupaehdoja lievennetään, tulee Tukeksen neuvotella asiasta saamelaiskäräjien kanssa kaivoslain § 38 mukaisesti.

Turvallisuus- ja kemikaaliviraston kannanotto lausunnoissa ja muistutuksissa esitettyihin yksilöityihin vaatimuksiin.

Lausunnoissa esitetyt seikat on otettu päätöksessä huomioon lupamääräyksillä.

Muistutukset ja mielipiteet

Muistutuksia ja mielipiteitä ei ole jätetty.

Hakijan selitys

Hakijalta ei ole pyydetty selitystä.

Päätösmaksu

Päätösmaksu 375 €. Valtion talous- ja henkilöstöhallinnan palvelukeskus lähettää laskun hakijalle.

Perustelut: Työ- ja elinkeinoministeriön asetus Turvallisuus- ja kemikaaliviraston maksullisista suoritteista (1302/2010).

Muutoksenhaku

Tähän päätökseen saa hakea muutosta kaivoslain (621/2011) 17 luvun 162 §:n nojalla Rovaniemen hallinto-oikeudelta valittamalla siten kuin hallintolainkäyttölaissa (586/1996) säädetään. Päätöksestä perittävästä maksusta voidaan valittaa samassa järjestyksessä kuin pääasiasta.

Valitusaika on 30 päivää tämän päätöksen antopäivästä. Liitteenä olevasta valitusosoituksesta ilmenee, miten muutosta haettaessa on meneteltävä.

Päätöksestä tiedottaminen

Päätöksestä tiedotetaan kaivoslain (621/2011) 58 §:n mukaisesti. Lupapäätös liitteineen toimitetaan postitse hakijalle. Jäljennös päätöksestä toimitetaan niille, jotka ovat tätä erikseen pyytäneet sekä niille kunnille, ELY-keskuksille ja muille viranomaisille, joille asiasta

sen käsittelyn aikana on annettu tieto tai joilta on pyydetty lausunto. Jäljennös päätöksestä toimitetaan myös saamelaiskäräjille ja paliskunnalle.

Päätöksen antamisesta ilmoitetaan niille, jotka ovat tehneet muistutuksen asiassa tai ovat ilmoitusta erikseen pyytäneet, sekä niille asianosaisille, joita asia erityisesti koskee.

Päätöksen antamisesta kuulutetaan alueen kunnan ilmoitustaululla.

Sovelletut säännökset

Kaivoslaki (621/2011)

Valtioneuvoston asetus kaivostoiminnasta (391/2012)

Turvallisuus- ja kemikaaliviraston asetus maksullisista suoritteista (1302/2010)

Lisätietoja

Lisätietoja antaa Pasi Molkoselkä, puh. 010 605 2133, etunimi.sukunimi@tukes.fi

Terho Liikamaa
kaivosyli-insinööri

Pasi Molkoselkä
ylitarkastaja

LIITTEET Liite 1. Valitusosoitus
Liite 2. Kartta alueesta (1:10 000)
Liite 3. Ohjeet vakuuden asettamiseen
Liite 4. Panttaussitoumus

TIEDOKSI Hammastunturin paliskunta
Inarin kunta
Lapin Ely-keskus
Metsähallitus
Saamelaiskäräjät

VALITUSOSOITUS

Valitusviranomainen

Päätökseen saa hakea muutosta valittamalla sille hallinto-oikeudelle, jonka tuomiopiirissä pääosa tässä päätöksessä tarkoitettusta alueesta sijaitsee. Toimivaltainen hallinto-oikeus on mainittu valitusosoituksen lopussa. Valituskirjelmä osoitetaan valitusviranomaiselle ja se on toimitettava valitusajassa hallinto-oikeuden kirjaamoon.

Valitusaika

Määräaika valituksen tekemiseen on kolmekymmentä (30) päivää tämän päätöksen antopäivästä sitä määräaikaan lukematta. Valitusaika päättyy **9.8.2012**.

Valitusoikeus

Päätöksestä voivat valittaa ne, joiden etua, oikeutta tai velvollisuutta asia saattaa koskea, sekä vaikutusalueella ympäristön-, terveyden- tai luonnonsuojelun taikka asuinympäristön viihtyisyyden edistämiseksi toimivat rekisteröidyt yhdistykset tai säätiöt, asianomaiset kunnat, elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukset ja muut asiassa yleistä etua valvovat viranomaiset, saamelaiskäräjät sillä perusteella, että luvassa tarkoitettu toiminta heikentää saamelaisten oikeutta alkuperäiskansana ylläpitää ja kehittää omaa kieltään ja kulttuuriaan ja kolttien kyläkokous sillä perusteella, että luvassa tarkoitettu toiminta heikentää kolttien elinolosuhteita ja mahdollisuuksia harjoittaa elinkeinoja.

Valituksen sisältö

Valituskirjelmässä on ilmoitettava

- 1) päätös, johon haetaan muutosta
- 2) miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi
- 3) perusteet, joilla muutosta vaaditaan
- 4) valittajan nimi ja kotikunta
- 5) postiosoite ja puhelinnumero, joihin asiaa koskevat ilmoitukset valittajalle voidaan toimittaa

Jos valittajan puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä tai jos valituksen laatijana on joku muu henkilö, valituskirjelmässä on ilmoitettava myös tämän nimi ja kotikunta.

Valittajan, laillisen edustajan tai asiamiehen on allekirjoitettava valituskirjelmä, ellei valituskirjelmää toimiteta sähköisesti (telekopiona tai sähköpostilla).

Valituksen liitteet

Valituskirjelmään on liitettävä

- 1) päätös, johon haetaan muutosta valittamalla, alkuperäisenä tai jäljennöksenä
- 2) asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle
- 3) asiamiehen valtakirja

Valituskirjelmän toimittaminen perille

Valituskirjelmän voi viedä valittaja itse tai hänen valtuuttamansa asiamies. Valituskirjelmä liitteineen voidaan myös lähettää postitse, telekopiona tai sähköpostilla. Postiin valituskirjelmä on jätettävä niin ajoissa, että se ehtii perille valitusajan viimeisenä päivänä ennen aukioloajan päättymistä. Hallinto-oikeudessa kirjaamon aukioloaika on klo 8.00–16.15. Sähköisesti (telekopiona tai sähköpostilla) toimitetun valituskirjelmän on oltava toimitettu niin, että se on käytettävissä vastaanottolaitteessa tai tietojärjestelmässä määräajan viimeisenä päivänä ennen virka-ajan päättymistä.

Valittajalta peritään hallinto-oikeudessa **oikeudenkäyntimaksu** 90 euroa. Tuomioistuinten ja eräiden oikeushallintoviranomaisten suoritteista perittävistä maksuista annetussa laissa (701/1993) on erikseen säädetty eräistä tapauksista, joissa maksua ei peritä.

Toimivaltaisen hallinto-oikeuden yhteystiedot muutoksenhakua varten:

Rovaniemen hallinto-oikeus

käyntiosoite: Valtakatu 17, 96200 Rovaniemi

postiosoite: PL 8112, 96101 Rovaniemi

puhelin: 029 56 42900

telekopio: 029 56 42995

sähköposti: rovaniemi.hao@oikeus.fi

